

معرفی کتاب در آمدی بر انسان گرایی در غرب

اثر حاضر با عنوان " در آمدی بر انسان گرایی در غرب " به بررسی یکی از نگرش های پر نفوذ و پر دامنه در تاریخ فرهنگ و تمدن مغرب زمین بویژه از دوره رنسانس به این سو پرداخته است . در یک نگاه کلی اومانیسیم یا انسان گرایی در فارسی ، نگرشی است که تلاش می کند هر چه بیشتر انسان را در مرکز تاملات خود قرار دهد و اصالت را قبل از هر چیز، به رشد و شکوفایی توانایی های انسان بدهد. البته باید دانست که این نگرش یک جریان یکنواخت و همگون در طول تاریخ فرهنگ و تمدن و فلسفه های غربی نبوده و فراز و فرودهای بیشماری را مخصوصا از دوره رنسانس به این سو از سر گذرانیده است.

پژوهش حاضر به روشی توصیفی - تحلیلی کوشیده است که نخستین ریشه ها و رگه های انسان گرایی را از دوره باستان واکاوی نموده و سپس در یک سیر تاریخی شمایی از یک نوع انسان گرایی دینی ذیل عنوان اومانیسیم مسیحی شناسایی نموده و نهایتا به بخش عمده این اثر یعنی بررسی اومانیسیم از دوره رنسانس تا دوره معاصر پردازد و در خلال مباحث مهم ترین مولفه های اومانستی هر دوره را باز تاباند . بدین ترتیب نوشتار پیش رو ، در هفت فصل سامان یافته که به منظور شناختی کلی از این اثر در زیر به معرفی اجمالی این فصول می پردازیم:

فصل ۱- **کلیات** : در این فصل به معنای اومانیسیم و گونه های مختلف آن پرداخته شده است .
فصل ۲- **اومانیسیم در فلسفه های دوران باستان** : تمرکز اصلی در این فصل بر شناسایی ریشه های تاریخی اندیشه های اومانستی در خلال تفکرات اسطوره ای ، شک شکاکان و سوفیست ها بویژه پروتاگوراس و نهایتا دوران طلایی یونان و روم باستان مانند اندیشه های فلسفی سقراط، افلاطون ، ارسطو و اپیکور بوده است . هرچند بجز پروتاگوراس ، اندیشه های اومانستی این دوره کم رنگ است اما سعی شده تا ویژگی هایی همچون توجه به طبیعت و ارائه تبیین های علمی متناسب با دیدگاه های علمی آن روزگار با تاکید بر عنصر مشاهده و تجربه و توجه به انسان در مقام فاعل شناسا و ارائه نظریات مختلف و پرهیز از تعصب بازنمایانده شود.

فصل ۳- **اومانیسم دینی (مسیحی) در اندیشه فیلسوفان قرون وسطا** : در این فصل تلاش شده تا امکان دستیابی به نوعی اومانیسم دینی از لابلای اندیشه های فلسفی دو فیلسوف بزرگ این دوران یعنی آگوستین و توماس آکوئیناس در تقابل با اندیشه های ضد فلسفی قرون اولیه مسیحیت را میسر گرداند. در این فصل عمده توجه به نظریات این دو فیلسوف بر آشتی دادن آموزه های فلسفی افلاطون و ارسطو با تعالیم مسیح و ایمان مسیحی همراه با بازنمایی نوعی اومانیسم دینی در حد امکان بوده است.

فصل ۴- **اومانیسم دوره رنسانس** : بررسی دو جنبش مهم کلاسیسیستی و اومانیستی در این دوران مد نظر این فصل است. از این میان، جنبش اومانیسم که مهم ترین ویژگی این دوران را رقم می زند مولفه های نوینی را هم در ابعاد فلسفی و هم در بعد اصلاح دین پدید می آورد که اثرات آن تا قرن های بعد و بعضا تا به امروز در تاریخ و تمدن غرب ماندگار می شود. مهم ترین مولفه های اومانیستی که در این فصل بررسی شده اند از قرار زیر است: تقدس زدایی از دین، توجه به تحول باطنی و درونی انسانها به جای تاکید برشعائر ظاهری، تلفیق آموزه های اومانیستی با آموزه های الهیات مسیحی، کاستن از نقش مرجعیت کلیسا، شاده سازی متن کتاب مقدس.

فصل ۵- **اومانیسم دوره مدرن** : در این فصل اندیشه های فلسفی نخستین فیلسوفان عقل گرا و تجربه گرا بویژه بیکن، دکارت، لاک و هیوم مطرح نظر بوده اند. استنتاج اندیشه های اومانیستی از اندیشه های دکارت در این فصل با استناد به نظریه های اندیشمندان معاصر صورت گرفته که معتقدند دکارت با اثبات من اندیشنده و استنتاج انواع مختلف هستی ها (از خدا تا انسان ها و جهان) از من اندیشنده به نوعی پایه ریز اندیشه های فلسفی اومانیستی بوده است. اما استنباط اندیشه های اومانیستی از خلال اندیشه های فیلسوفان تجربه گرا بویژه با رویکرد تجربی و حذف عناصر ماوراء طبیعی از مقوله شناخت - که با مذاق اومانیسم سکولار دوره معاصر سازگار است - در این فصل سهل تر صورت گرفته است.

فصل ۶- **اومانیسم در عصر روشنگری** : در این فصل تمرکز اصلی بر اندیشه های اومانیستی کانت است که در سه ساحت معرفت شناسی ، اخلاق و دین واکاوی شده است .

فصل ۷- **اومانیسم دوره معاصر**: در این فصل مهم ترین فلسفه های معاصر که ابعاد اومانیستی در آن شاخص بوده اند از جمله فلسفه های پراگماتیسم و اگزیستانسیالیسم و مارکسیسم مورد بررسی قرار گرفته اند . البته فلسفه مارکسیسم در ذیل اومانیسم الحادی همراه با اندیشه های فوئرباخ و اگوست کنت در زیر فصل سوم گنجانده شده است . پایان بخش این فصل در زیر فصل چهارم به عمده جریان اومانیسم در دوره های معاصر یعنی اومانیسم سکولار اختصاص یافته که مهم ترین بیانیه های اومانیست ها در سالهای ۱۹۳۳ ، ۱۹۷۳ و ۲۰۰۲ که غالبا منتج از فلسفه های پیشین است فراروی خواننده قرار داده شده است .